

АНАЛІЗ СТАНУ ГАЛУЗЕЙ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Веремійчук Ю.А.

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут», м. Київ

Україна належить до енергодефіцитних країн – за рахунок власних джерел вона задовольняє свої потреби у паливно-енергетичних ресурсах менше ніж на 50 відсотків. Тому конкурентоздатність та ефективність економіки України значно залежить від галузей паливно-енергетичного комплексу (ПЕК), стан яких впливає на можливість забезпечення стабільного функціонування та розвитку матеріальної та нематеріальної галузей господарювання, а також конкурентоздатність вітчизняної продукції і, відповідно, рівень благополуччя населення. Галузями ПЕК виробляється близько 22% промислової продукції і в них зосереджено біля 28% основних виробничих фондів промисловості. Питома вага енергетики в економіці енергоємних виробництв складає близько 57%, з яких майже 23% становлять енергетичні галузі при загальному обсязі виробленої продукції, який дорівнює 30-40 млрд. грн. [1].

Згідно [2, с.6] розвиток паливно-енергетичних галузей України й досі характеризуються певною хаотичністю, непередбачуваністю, відсутністю узгоджених та збалансованих між собою стратегій та пріоритетів перспективного розвитку галузей і регіонів, недосконалістю правового поля. В той же час слід зазначити, що в Україні досить розвинений потенціал ПЕК, причому окремі підгалузі (насамперед, переробка нафти, виробництво електроенергії) мають надлишкові, тобто такі, що перевищують потреби держави, потужності. Але в умовах дефіциту інвестицій в енергетичній галузі ПЕК не уповні задовольняє потреби України в паливі та енергії необхідної якості. Кризові явища в ПЕК України, характеризується спадом виробництва, зростанням цін на енергоносії й енергію, збільшенням кількості морально і фізично застарілого обладнання, наявністю значних обсягів взаємної заборгованості суб'єктів господарювання, їх фінансовою неспроможністю і, відповідно, обмеженими можливостями як до простого, так і розширеного відтворення основних виробничих фондів. Наявний стан енергетичної галузі негативно впливає на рівень енергетичної безпеки держави (ЕНБ).

Забезпечення ЕНБ завжди залишалось пріоритетним завданням економічної політики та забезпечення конкурентоспроможності будь-якої держави світу, будь-то імпортер або експортер енергоресурсів, або країна яка майже в повній мірі здатна забезпечити себе власними енергоресурсами. Згідно «Енергетичної стратегії України до 2030 року» [1] забезпечення ЕНБ України можливо лише за наступними конкретними напрямками:

- зменшення рівня енергетичної залежності країни від зовнішніх поставок палива (природний газ, нафта, уран) з 54,5% у 2005 році до 11,7% – у 2030 році, у тому числі – за рахунок збільшення використання власного вугілля, урану, газу, нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії, видобутку українськими компаніями нафти і газу за межами України;
- збільшення виробництва електроенергії на власному паливі з 42% у 2005 році до 91,8% – у 2030 році;
- диверсифікації джерел і маршрутів постачання природного газу та нафти в т.ч. через участь України у міжнародних проектах, зокрема розроблення нафтогазових родовищ і розвитку нафтогазової інфраструктури за кордоном;
- створення в країні стратегічного резерву нафти та природного газу для використання у надзвичайних ситуаціях та ринкового регулювання цін;
- участі в міжнародних енергетичних проектах.
- досягнення соціальної спрямованості розвитку паливно-енергетичного комплексу, зокрема шляхом створення нових робочих місць, поліпшення умов праці та техніки безпеки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 року – <http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/control/uk/publish/article>
2. Забезпечення енергетичної безпеки України / Рада національної безпеки і оборони України, Нац. Ін-т проблем міжнародної безпеки. – К.: НІПМБ, 2003.